

चक्रमर्द

चक्रमर्दो लघुः स्वादु रुक्षः पित्तानिलापहः ।
हृद्यो हिमः कफश्वासकुष्ठदद्रुकृमीन् हरेत् ॥
हन्त्युष्णं तत्फलं कुष्ठकण्डूदद्रुविषानिलान् ।
गुल्मकासकृमिश्वासनाशनं कटुकं स्मृतम् ॥ (Bpn)

Cakramarda is svadu in rasa, laghu, ruksa in guna, hima in veerya, decreases pitta, anila, is hradya, cures kapha, svasa, kustha, dadru and krmi.

Its fruit is katu in rasa, usna in veerya, cures kustha, kandu, dadru, visa, anila, gulma, kasa, krmi and svasa.

चक्रमर्दः कटूष्णः स्यात्प्रोक्तो वातकफापहः ।
दद्रुकण्डूहरः कान्तिसौकुमार्यकरो मतः ॥ (Dhn)

Cakramarda is katu in rasa, usna in veerya, decreases vata and kapha, cures dadru, kandu, promotes kanti and saukumaryata.

चक्रमर्दः कटुस्तीव्रो मेदोवातकफापहः ।
व्रणकण्डूतिकुष्ठार्तिदद्रु पामादिदोषनुत् ॥ (Rjn)

Cakramarda is katu in rasa, decreases meda, vata kapha, cures vrana, kandu, kustha, dadru and pama.

तद्वीजं दद्रुजित् सिध्मत्वग्दोषसर्वकुष्ठजित् ।
वातरक्तापहं तस्य शाकं कफहरं लघु ॥ (Dhn)

Its bija cures dadru, sidhma, tvag dosha and all types of kustha.

Its saka is laghu in guna, alleviates vata, rakta, kapha.

प्रपुन्नाटो लघुः स्वादुः वातश्लेष्महरः परः ।

Prapunnata is svadu in rasa, laghu in guna and decreases vata, slesma.